БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 20 (4011).

29 ЯНВАРЬ ЧОРШАНБА 1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТДАГИ ипакчилик фабрикаси коллективи беш йилликнинг тўртинчи йилини зўр муваффақиятлар билан бошлади. Корхона аҳли шу кунларда доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, кун сайин маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқда. Улар январь ойи топшириғини муддатидан илгари адо этишга интилишяпти. Шу мақсадда ишчилар ўртасида социалистик мусобақа тобора кучайиб бормоқда. Суратда: мусобақа пешқадамларидан бири Насиба Содиқова.

Қ. Розиқов ва Б. Мансуров фотоси, (ЎзТАГ).

ЗАРБДОРЛАР ДАВРАСИДА

РЕПОРТАЖ

ҚУРИЛАЁТГАН химия заводи директори Тошкентга кетган экан. Бош инженерни эса Москвага чақиришибди. Тушунарли. Иккалови ҳам муҳим юмуш билан юришибди, чамаси. Ахир қурилишнинг чала ишлари ҳали озмунчами.

Шу пайт қабулхонага ташқаридан ўрта ёшлардаги тик бўйли киши шошилиб кирди-да, директор хонасига бурилди.

— Директор ўринбосари Руковицкий, марҳамат қилаверинглар, — деди секретарь аёл.

Василий Михайловични биз илгари Чирчиқда кўрган эдик. У электрохимия комбинатида капитал қурилиш бўлимининг бошлиғи бўлиб ишларди. Тажрибали мутахассислардан. Карбамид цехини ҳам, ўғитларни доналаб берадиган минорани ҳам ўзи бош бўлиб қурдирган. Мана энди у Олмалиқ химия заводи қурилиши билан банд. Коммунист эмасми, умумхалқ ишидан четда туролмаган.

— Ҳозиргина Пензадан бешта компрессор, Ульяновскдан электрофильтрлар келиб тушди. Шуларни қабул қилиб келяпман, — деди В. М. Руковцкий. — Бундан буён темир йўлнинг нишаби биз томонга қарайди. Иттифоқдаги 17 та йирик химия машинасозлиги ва нефтни қайта ишлаш саноати корхоналарига ускуналар заказ қилганмиз. Тайёр бўлганлари мана, бирин-кетин етиб келяпти.

12 гектарга чўзилиб кетган қурилиш майдонида иш қайнамоқда. Кузатамиз. Машиналарда ҳам, одамларда ҳам тиним йўқ. Улар изғирин шабаданинг заҳрига ҳам, майдалаб ёғаётган қор учқунларига ҳам парво қилишмайди. Монтажчилар темир тўсинлар устида ўт чақнатиб фермаларни пайвандлашяпти, бетончилар қоришмаларни шиббалаб, цехлар устунини мустаҳкамлашяпти.

— Қаранг, яқинда шу жойларда ҳеч нарса кўзга илғамасди, — Василий Михайлович теварак атрофга ишора қилади. — Мана бугун тайёр маҳсулотлар транспортировка қилинадиган корпус бункерлари, экстракция цехи блоклари, аммофос цехи колонналари, ускуналар сақланадиган павильон кўкка бўй чўзиб турибди. Ҳозир монтаж ишлари кенг кўламда бошлаб юборилган. Шу кеча-кундузда 90—100 монтажчи уч сменалаб ишлаяпти.

«Стальмонтаж» трестининг Олмалиқ бошқармаси коллективи шаҳарда бир қатор улкан иншоотлар яратиб кўпчиликнинг оғзига тушган. Монтажчилар мана энди химия заводи қурилишида ҳам ўзларини кўрсатмоқдалар. Габтел Муслюков, Константин Колмаков, Борис Дошько ўртоқлар бошлиқ бригадалар шу кеча-кундузда экстракция цехининг эни 48 метр, узунлиги эса 150 метр бўлган икки пролетини монтажлаш билан бандлар.

Бошқарма прораби Валентин Видерников бригадирлардан Габтел Муслюков ҳақида бизга мароқ билан сўзлаб берди.

Габтел трестнинг энг илғор монтажчиларидан. У Олмалиққа келмасдан бироз олдин Тошкентда қурилаётган сунъий яхмалак, Ўртаовулда қад кўтараётган гўшт комбинати корпусларини тиклашда меҳнат қилган эди. Ҳар иккала объектда ҳам Габтел ўз зиммасига юкланган вазифани барвақт адо этди. Янги йилнинг дастлабки кунларидан бошлаб у химия заводи бунёдкорлари сафига қўшилган. Ҳозир 17 кишига бошчилик қиляпти. Унинг бригадаси биринчи пролетнинг ярмини 31 январгача тўла қўлдан чиқариш мажбуриятини олган.

Бригаданинг шижоатли монтажчилари янги йилнинг ўтган кунларида 300 тоннадан ортиқ металл конструкцияни монтажлашга улгурдилар. Ҳар бир секунд улар ҳисобида. Тўйтепадан етиб келаётган конструкциялар пешма-пеш пайвандланяпти.

Ен томонда ишлаётган Константин Калмаков йигитларида ҳам тиним йўқ. Бу бригада Г. Муслюков бошлиқ коллектив билан мусобақадош. Мусобақа суръатга қанот боғламоқда. Владимир Приходько ҳам, Александр Павловский ҳам, Рашид Хабибуллин ҳам — ҳамма-ҳамма бир мақсад сари интиляпти. Улар келажакда ўзлари қураётган корхонанинг халқ хўжалигига қанчалик катта фойда келтиришини яхши билишади. Ҳозирги кунда Самарқанд ва Қўқон суперфосфат заводларида тайёрланаётган ўғитлар таркибида 14—16 процент фосфор бўлса, Олмалиқ химия заводи тайёрлайдиган ўғит таркибида 11 процент азот, 46 процент фосфор бўлади. Бу ўғитни транспортировка қилиш ҳам анча қулайдир. Кўп ишчи кучи ва механизм талаб қилмайди.

Қурилиш бўйлаб одимлаймиз. Оёқ остидаги шағал қор аралаш ғирчиллайди. Қаршимизда аммофос цехининг бетондан тикланган бақувват устунлари. Текис қоқилган опалубкалар оралиғига миноралн кран чиқариб бераётган қоришма шиббаланяпти. «Алмаликсвинецстрой» тресги 2-бошқармаси 3-участкасининг бошлиғи Виктор Маршанский ҳам бетончилар орасида. Бу участка коллективи декабрь ойида социалистик мусобақа ғолиби бўлган. Ҳозир кўчма Қизил байроқ улар қўлида. Январь ойида ҳам байроқни қўлда сақлаб қолиш ниятида бор куч ва ғайратларини сарфламоқдалар.

Участканинг ҳар бир бинокори ўз олдида турган вазифани пухта билади. График бўйича аммофос цехида бетон ишлари 1 февралгача тугалланиши керак. Фосфоритлар омбори яқин кунлар ичида монтажчилар қўлига топширилиши лозим. Оҳак омборида ҳозир бетонлаш ишлари ниҳоясига етиб, колонналар монтажи бошлаб юборилган. Ошхона қурилишини янада жадаллаштириш зарур.

— Кўриниб турибдики, ишимиз кўп, — деди участка бошлиғи. — Ҳаммасига улгуриш учун қурилиш майдонида меҳнат уч сменада ташкил қилинган. Қўшимча кўплаб ишчи кучлари ва техника сафарбар этилди. Совуқнинг ишимизга бироз ҳалал етказаётгани ҳисобга олинмаса, бошқа тўсиқлар йўқ ҳисоб. Иш суръати ўсгандан ўсиб боряпти. Қўрғошин-руҳ комбинатига уланган трубалардан бетўхтов буғ келиб турибди. Қоришма буғлатилиб кейин қуйилмоқда. Шунда иш сифатли чиқади.

Участкада социалистик мусобақа ҳам яхши йўлга қўйилган. Сеитвали Сентягаев ва Борис Смирнов ўртоқлар бошлиқ комплекс бригадалар ўзаро мусобақадош. Дурадгор Виктор Левин, арматурачи Руқия Галиева, бетончи Марат Исмондиёров каби пешқадамлар ҳафта сайин қурилиш суръатинң ошириб, тобора марра сари яқинлашмоқдалар.

Завод қурилишида янги қаҳрамонлар туғиляпти. Улар нималарга қодир эканликларини мана бугун кўрсатмоқдалар. 300 кунда йилига 800 минг тонна аммофос ишлаб чиқариш қувватига эга бўладиган улкан корхона қуришнинг ўзи бўладими. Бундай суръатни ҳали тарих кўрмаган. Лекин завод бунёдкорлари қўлни-қўлга бериб, елкама-елка туриб, бу шарафли вазифани муваффақиятли бажармоқдалар. Шу йилнинг тўртинчи кварталида янги химия гиганти тўла бўй ростлайди. Дастлабки концентрлашган ўғитлар тоннаси пахтакор ва чорвадорларга ҳадя этилади.

Ж. НОСИРОВ,
Ҳ. ИКРОМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИ — ИНДУСТРИЯМИЗ ГИГАНТИ

Бекобод металлургия заводининг меҳнатсевар коллективи шу кеча-кундузда Владимир Ильич Лениннинг туғилганига 100 йил тўлган кунини муносиб совғалар билан кутиб олиш иштиёқида меҳнат қилмоқда.

Мазкур корхонанинг ишлаб чиқариш қувватини 1975 йилгача тўрт баравар кўпайтириш кўзда тутилмоқда. Бекобод металлургия заводи Ўрта Осиё республикаларининг пўлат ва прокатга бўлган эҳтиёжларининг каттагина қисмини қондириб келмоқда.

Ҳозирги мавжуд газда ишлаётган мартен печлари билан бирга юқори маркадаги пўлат берувчи электр билан эритиш печлари ҳам ишлай бошлайди.

Газетамизнинг иккинчи саҳифасида Бекобод металлургларининг фидокорона меҳнатлари, ленинча яшаб, ленинча ўқиётган ажойиб коллективи ҳақида ҳикоя қилмоқдамиз.

ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ — ПАРТИЯ ЭЪТИБОРИДА

(ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН)

Областимизда халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқарувчи жуда кўп корхоналар мавжуд. Уларнинг кўпчилиги аҳоли талаби даражасида ишлаяпти, истеъмолчиларнинг муносиб ҳурматига сазовор бўлмоқда. Уларда йил сайин ишлаб чиқариш ўсиб боряпти. Маҳсулот сифати яхшиланяпти. Енгил, озиқ-овқат ва бошқа хил саноат тармоқлари бўйича янги корхоналар ишга тушмоқда. Мавжудлари эса янада кенгайтирилмоқда.

Аммо, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленумида кескин танқид қилинган бир неча корхоналар ишида ҳали ҳам жиддий нуқсонлар бор. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленумининг пойтахт областидаги енгил, пахта тозалаш, озиқ-овқат ва гўшт-сут саноатларини янада ривожлантириш тўғрисидаги қарори қандай бажариляпти? Область партия активи йиғилишида шу масала атрофлича муҳокама қилинди.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов** доклад қилди.

Докладчи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленуми қарори, партия ва ҳукуматимизнинг енгил саноатни ривожлантиришга қаратилган бошқа қарорларини бажариш юзасидан область партия ташкилоти қилган ишларга қисқача тўхталиб ўтди.

Кўрилган қатор тадбирлар натижасида областимизда халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарувчи саноат корхоналари 1968 йил топшириқларини ошириб адо этишди. Пландан ташқари 300 минг жуфтга яқин чарм пойафзал, 1900 тонна гўшт, 170 тонна колбаса маҳсулотлари, 350 тоннадан кўпроқ ўсимлик мойи, 834 минг сўмлик мебель ва бошқа кўплаб маҳсулотлар тайёрланди.

Шундан сўнг докладчи эришилган маълум ютуқларга қарамай Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленуми қарорини бажариш юзасидан фақат дастлабки қадамлар қўйилганини таъкидлайди. Зотан, областда ишлаб чиқариш планларини бажараолмаётган корхоналар сони камайган бўлса ҳам, бундай корхоналар ҳали ҳам бор. Тошкент тўқимачилик комбинати, каноп фабрикаси, Чиноз пахта тозалаш заводи, Янгибозор луб заводи шулар жумласидандир.

Баъзи корхоналар планни умуман адо этган ҳолда, ассортимент бўйича белгиланган топшириқларни бажармаётирлар. Қатор корхоналар эса меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот таннархи бўйича топшириқларни адо этишмаган.

Докладчи айниқса бу йил совуқ қаттиқ келганини баҳона қилиб бултурги хатоларини такрорлаётган корхона раҳбарларини қаттиқ танқид қилди. Ўртоқ М. А. Абдураззоқов кучли совуққа қарамай йил бошидан бир меёрда, график бўйича ишлаётган корхоналарни мисол қилиб келтирди. Булар — «Қизил тонг» ва «Юлдуз» тикувчилик фирмалари, Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси, Янгийўл пойафзал фабрикаси, кўпгина нон заводлари ва бошқа корхоналардир.

Докладчи шаҳар ва район партия комитетлари диққат-эътиборини қолоқ корхоналарнинг орқада қолиш сабабларини ўрганишга, шу корхоналар коллективларини сафарбар қилишга, уларга бир маромда ишлаш ва давлат планларини ҳеч сўзсиз бажаришлари учун амалий ёрдам кўрсатишга қаратди.

Докладда мебель, пойафзал, тикувчилик буюмлари, пахта толаси ва бошқа халқ истеъмоли товарлари сифати масаласига кенг эътибор берилди. Партия ташкилотлари ўз корхоналари коллективларида ҳар куни фабрика маркаси шарафи учун жавобгарлик туйғусини тарбиялашлари, ўз фаолиятларида ишлаб чиқариш илғорларига таянишлари, меҳнат ва технологик интизомни мустаҳкамлашга қаратилган амалий чоралар кўришлари зарур.

Кўпгина корхоналарда нуқсонсиз маҳсулот тайёрлаш ва уни техника контрол бўлими (ОТК)га биринчи кўрсатишдаёқ топшириш методи, яъни саратовликлар методи кенг қўлланилмоқда.

— Фабрика маркаси, демак ишчи шарафи ҳақида гап бораётганда ҳеч қандай келишувчилик бўлиши мумкин эмас, — дейди ўртоқ М. А. Абдураззоқов.

Нотиқ енгил, пахта тозалаш, озиқ-овқат саноатининг янги корхоналарини қуриш ва фойдаланишга топшириш аҳволи ҳақида ҳам батафсил гапириб ўтди. Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг бу бой имкониятидан фойдаланиш ҳали областимизда етарли эмас. Бу ерда айб фақат қурувчиларда эмас, лойиҳа-смета ҳужжатлари ва ускуналарни ўз муддатида комплект ҳолда топширмаётган буюртмачиларда ҳам айб бор.

Ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш кўп жиҳатдан илмий-техника тараққиётига, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялашга боғлиқ. Текшириш шуни кўрсатдики, чунончи, пойафзал саноатида механизациялаш даражаси 58 процентдан ошмайди. Луб заводлари ва пахта тозалаш саноати корхоналарида ҳам аҳвол шундай.

Ишлаб чиқариш унумдорлигини оширишда планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системаси муҳим роль ўйнайди. Янгича ишлашга ўтган корхоналар бултур маҳсулот реализация қилиш планларини муваффақиятли адо этди, пландан ташқари 30 миллион сўмлик кўп маҳсулот реализация қилди. Хўжалик реформаси корхоналарнинг иқтисодий аҳволини мустаҳкамлашга ёрдам беряпти. Масалан «Ўзбекистон» тери бирлашмаси бултур рағбатлантириш фондига ўтган йилгига нисбатан икки ҳисса кўп, 446 минг сўм ажратди. Моддий рағбатлантириш эвазига ҳар бир ишчининг ўртача ойлик маоши 18 процент ошди. Ўн учинчи ойлик сифатида кўп ишчилар 250—260 сўм олдилар.

Область партия ташкилоти ҳали янгича иш шароитига ўтмаган корхоналар коллективларига ҳар томонлама ёрдам кўрсатиши зарур.

Яқин йилларда халқ истеъмоли товарлари кескин кўпаяди. Партия, совет ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари белгиланган программанинг бажарилишини қатъий назорат қилиб боришлари, уни ўз йиғилишларида тез-тез муҳокама қилиб туришлари лозим. Белгиланган планни бузишга корхона ва қурилиш ташкилотларининг ҳаққи йўқ. Енгил ва бошқа саноат тармоқларида меҳнат қилаётган кишилар учун ишлаб чиқариш ва маданий-маиший шароитни янада яхшилаш партия ташкилотларининг кундалик бурчидир.

Ўртоқ М. А. Абдураззоқов ўз сўзининг охирида пойтахт области меҳнаткашлари партия ташкилотлари раҳбарлигида доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун бутун куч ва имкониятларини ишга солишга интилаётганликларини айтди.

Доклад юзасидан музокараларда Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари **Т. И. Акимова,** «Юлдуз» тикувчилик фирмасининг партком секретари **А. С. Икромов,** ЦНИИХ пром директори ўринбосари **С. П. Иванов,** Тошкент трикотаж бирлашмаси бичувчиси **П. Йўлдошева,** Олмалиқ мебель фабрикаси директори **Г. Л. Круповлянский,** Янгийўл шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **В. П. Рибалко,** Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 6-қурилиш тресги бош инженери **А. И. Поляков,** республика озиқ-овқат саноати министри **А. А. Хўжаев** ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Партия активи йиғилиши тегишли қарор қабул қилди.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети енгил ва озиқ овқат саноати бўлими мудири **А. С. Султонхўжаев,** Тошкент область партия комитетининг секретари **П. В. Костриков,** Ўзбекистон ССР гўшт-сут саноати министри **О. Р. Мамажонов,** республика пахта тозалаш саноати министри **М. Иброҳимов,** Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри **Ф. Х. Хўжаев,** республика мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати бошқармаси бошлиғи **Х. А. Маърупов** ўртоқлар қатнашдилар.

ТОДОР ЖИВКОВ — САМАРҚАНД МЕҲМОНИ

САМАРҚАНД, 28 январь. (ЎзТАГ). Ҳиндистонга қилган сафаридан ўз юртига қайтатуриб Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Тодор Живков бугун Тошкентдан Самарқандга келди. Болгария Халқ Республикасининг Ташқи ишлар министри Башев ва Болгария ҳукумат делегациясининг бошқа аъзолари ҳам у билан бирга Самарқандга келдилар.

Азиз меҳмонга КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, республика Министрлар Советн раисининг биринчи ўринбосари М. М. Мусахонов ҳамроҳ бўлдилар.

Аэродромда азиз меҳмонни ва унинг ҳамроҳларини Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Усмонов ва бошқа раҳбар ходимлар, шаҳар жамоатчилиги вакиллари кутиб олдилар.

Болгариялик дўстлар шаҳар ҳаёти билан танишдилар, унинг тарихий ёдгорликларини кўздан кечирдилар. Самарқандликлар меҳмонларга ўз ишлари ва режалари тўғрисида, шаҳарнинг 2500 йиллигига тайёргарлик ҳақида гапириб бердилар.

Тушдан кейин Тодор Живков ва Болгариялик бошқа меҳмонлар Самарқанддан Софияга жўнаб кетдилар.

ЯНВАРЬ ОЙИ ПЛАНИ — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани тобора кучайтираётган Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи коллективи қувончли ютуқларни қўлга киритмоқда.

Йил бошидан бир маромда ишлашга эришган, ахил ва меҳнатсевар коллектив беш йилликнинг тўртинчи йили дастлабки ойлик топшириғини муддатидан илгари — 28 январда муваффақиятли адо этди. Машинасозлар шу кунгача бир ярим миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Дастлабки қувончли ютуққа барча пешқадам цехларнинг коллективлари ўз ҳиссаларини қўшишди. Айниқса бунда темирчилик-пресслаш ва йиғув цехлари коллективларининг ҳиссалари каттадир. Мастерлар Рустам Ҳасанов ва Павел Гребенюк ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг аъзолари январь ойи топшириғини муддатидан анча илгари муваффақиятли адо этишган эди. Улар эндиликда февраль ойи ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар.

Шунингдек, катта мастер ўртоқ Мирон Фалевич раҳбарлик қилаётган бригада азаматлари ҳам йил бошиданоқ график бўйича ишлаб муносиб зафарга эришдилар.

Машинасозлар илк муваффақиятни мустаҳкамлаш учун курашиб, меҳнат унумдорлигини тобора юқори кўтармоқдалар.

ОЗАРБАЙЖОНЛИК бир группа механизатор пахтакорлар тўрт қаторли янги «Ўзбекистон» пахта териш машинаси билан танишиш учун Тошкентга келишди. Суратда Озарбайжонлик меҳмонлар «Ташсельмаш» заводида.

И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ).

ИРРИГАТОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

Бизнинг мамлакатимизда ўн миллион гектарга яқин ер суғорилади. Мирзачўлда ва Қорақум канали зонасида, Украинанинг жанубида ва Шимолий Кавказда янги йирик деҳқончилик районлари вужудга келтирилди. Бинобарин, бутун-бутун ирригация иншоотлари комплекси билан таъминланган ҳамма сувли ерларни қунт билан парвариш қилиш керак. Замонавий суғориш системаларини қандай қилиб тағин ҳам самарали ишлатиш мумкин? Бу масала биринчи бор кенг миқёсда муҳокамага қўйилди. 27 январь куни Тошкентда очилган Бутуниттифоқ илмий-техника кенгашида шу масала муҳокама қилина бошланди. Кенгашда Москвадан, Россия Федерацияси, Украина, Кавказ, Молдавия, Ўрта Осиё ва Қозоғистондан келган таниқли ирригатор олимлар, сув хўжалиги мутахассислари қатнашмоқдалар.

Кенгашни Ленин номидаги Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик Фанлари академиясининг академиги А. Н. Аскоченский очди. «Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва суғориш системаларидан фойдаланиш соҳасида илмий ва ишлаб чиқариш ташкилотларининг вазифалари» тўғрисида СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари К. К. Шубладзе доклад қилди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц қатнашдилар.

Тўрт кун мобайнида кенгашда олимлар билан инженерларнинг юздан ортиқ доклад ва ахбороти тингланади. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИ

Тошкент метрополитенини қуриш тўғрисида қарор қабул қилинди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети билан СССР Транспорт қурилиш министрлиги тақдим этган қурилишнинг лойиҳа топшириғини СССР Министрлар Совети тасдиқлади.

Метронинг 16,2 километрлик биринчи линияси Дўстлик станциясидан Тинчлик станциясигача ўтказилади. Бу линия шаҳар марказини ғарби-жанубдаги (Чилонзор) ҳамда шарқи-шимолдаги (Луначарский тош йўли) янги уй-жой массивлари ва саноат зоналари билан туташтиради. Биринчи линияда жами 12 станция бўлади.

Тайёргарлик ишларига киришилди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕК ПЎЛАТИНИНГ ҚУДРАТЛИ ОҚИМИ

Республикамиз оғир саноат корхоналарини пўлат билан таъминламоқ учун металл керак эди. Металлсиз уришиб ҳам бўлмасди. Шу муносабат билан СССР Халқ Комиссарлари Совети 1942 йил 27 июлда Урта Осиёда қора металлургиянинг тўнғичи бўлмиш Бекобод металлургия заводини қуриш тўғрисида қарор чиқарди.

Завод қурилиши мисли кўрилмаган тезликда олиб борилди. Қурилиш объекти ҳам меҳнат фронтини эслатарди. Матонатли кишиларимиз тонг отардан то кун ботгунга қадар жасорат намуналарини кўрсатардилар.

1944 йилнинг 5 март куни завод тарихига зарҳал харфлар билан битиб қўйилган. Шу куни мартен цехи ишга туширилиб, ўзининг биринчи маҳсулотини бера бошлади. Завод қувватини йил сайин оширишда корхонанинг ҳурматли кишилари Анвар Тошпўлатов, Ҳафиз Ғаниев, Ахтам Жалилов, Баннор Мирзаахмедов, Шерали Ҳамроқулов ва Саид Нуриддиновларнинг хизмати катта бўлди.

1954 йилдаң завод тўла қувват билан ишлай бошлади. Шу муносабат билан ва аҳил коллективнинг қўлга киритган ажойиб ютуқлари учун заводга Владимир Ильич Ленин номи берилди.

Улуғ доҳий туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети В. И. Ленин юбилейига тайёргарлик кўриш ҳақида қарор қабул қилди. Мазкур қарорни металлурглар шоду-ҳуррамлик билан кутиб олдилар.

1968 йилнинг июнь ойида завод ишчилари ва инженер-техник ходимларининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда коллектив аъзоларининг доҳий юбилейига қўшадиган туҳфаси масаласи кўрилди.

Йил бошида олинган социалистик мажбурият қайтадан кўриб чиқилиб, ҳар бир цех, бригада ва участкалар бўйича қўшимча социалистик мажбуриятлар қабул қилинди.

Металлургларнинг Ленин юбилейи вахтасида туриб меҳнат қилаётганларига ярим йил бўлди. Улар ҳамма кўрсаткичлар бўйича зиммаларидаги топшириқларни шараф билан адо этдилар. Заводда ярим йилда қўшимча мажбурият ҳисобидан бир неча минг тонна пўлат ва прокат ишлаб чиқарилди. 0,1 миллион киловатт-соат электр қуввати тежалди. Брак пўлат бўйича 15 процент, прокат бўйича 15,2 процентга камайди. 102 минг сўм соф фойда олинди. Меҳнаткашларнинг ойлиги 102 процентни ташкил этди.

... Корхонанинг эртаси янада порлоқ. Бу ерда яқин йиллар ичида катта ўзгаришлар юз беради. 1975 йилга келиб завод маҳсулоти тўрт марта ошади. Улкан корпуслар қад кўтаради. Ҳозир табиий газда ишлаётган мартен ўчоқлари ёнига юқори маркали пўлат эритувчи электр ўчоқлар келиб қўшилади. Уларнинг ҳар бири йилига 185 минг тонна пўлат эритиш қобилиятига эга бўлади.

Қуйида берилаётган кичик лавҳаларда В. И. Ленин юбилейи муносабати билан вахтада туриб меҳнат қилаётган металлургларнинг қўлга киритаётган ютуқлари, партия ва касаба союз ташкилотларининг ишчи ва хизматчиларга кўрсатаётган ғамхўрлиги, меҳнаткашларнинг фаровон ҳаёти ҳақида ҳикоя қилинади.

ЛЕНИНИЗМГА, КОММУНИЗМ ИШИГА САДОҚАТ ОММАНИНГ ОНГЛИ МЕҲНАТИДА, БУНЁДКОРЛИК ИЖОДИДА НАМОЁН БЎЛМОҚДА. ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИННИНГ БУЮК ҒОЯЛАРИ ВА ФИКРЛАРИ СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ ҲАЁТИЙ КУРАШЛАРИДА ЎЗИНИНГ ЁРҚИН ИФОДАСИНИ ТОПМОҚДА.

(КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига тайёргарлик кўриш тўғрисида»ги қароридан).

МАРТЕН цехининг машҳур пўлат қуювчиси Баннор Мирзаахмедовнинг номини завод коллективи иззат ва ҳурмат билан тилга олмоқда. Баннор ака доҳий юбилейи меҳнат вахтасида туриб ишлагани ҳолда, зиммасидаги мажбуриятини шараф билан адо этяпти. У сифатли пўлат учун олиб борилаётган курашнинг зарбдорларидан биридир. Моҳир металлург ўзининг кўп йиллар давомида орттирган бой ҳаётий тажрибасини цехнинг комсомол-ёшлари билан ўртоқлашмоқда. Суратда: Баннор Мирзаахмедов.

ЮКСАК НОМ УЧУН

Мартен цехида ўчоқ пролети бригадаси бор. Унга коммунист Ахтам Жалилов кўп йиллардан бери раҳбарлик қилиб келмоқда. Коллектив аъзолари В. И. Ленин юбилейи шарафига уюштирилган социалистик мусобақанинг биринчи ярим йилида ғолиб чиқдилар. Улар меҳнатни илмий асосда ташкил этиб механизациядан унумли фойдаланишди. Ўчоқларни эксплуатация қилиш муддати анча узайтирилди. Ишда ленинча интизом ўрнатилди. Натижада ярим йил мобайнида зиммаларидаги 1160 тонна ўрнига 1346 тонна сифатли металл ишлаб чиқаришди.

Ишда эришилган бу қувончли ғалаба коллектив аъзоларини янада унумлироқ меҳнат қилиб, фойдаланилмаётган резервларни ишга солишга чорламоқда. Улар «Беш йиллик давлат планини 1970 йилнинг биринчи кварталида, яъни доҳий юбилейи нишонланаётган бир пайтгача бажарамиз» демоқдалар. Бу давр ичида қўшимча 2600 тонна металл ишлаб чиқарилади. Беш йилликда ёқилғини тежабтергаш ҳисобига 1200 сўм маблағ иқтисод қилинади. Коллектив бундай ютуқларга мартен ўчоқларидаги асосий агрегатлардан унумли фойдаланиш, ўчоқ ичидаги ўтга чидамли ғиштларни сақлаш орқали эришмоқчи.

Бригадада машъаллар кўп. Пўлат қуювчилардан Б. Мирзаматов, А. Алиев ва область Советининг депутати А. Тошпўлатовлар ана шулар жумласидандир. Бу илғорларнинг ишдаги катта муваффақиятлари коллектив шуҳратини янада оширмоқда.

Биз заводда Ленин юбилейи вахтасида туриб самарали ишлаётган биргина бригада устида тўхталиб ўтдик. Умуман завод бўйича 12 та цех, кўплаб бригада ва участкалар бор. Улар ҳам ленинча беш йиллик коллективи деган фахрли номга сазовор бўлиш учун курашмоқдалар.

ЯНГИЛИК ЖАРЧИЛАРИ

В. И. Ленин юбилейи вахтасида туриб ишлаётган завод изланувчилари рационализатор ва ихтирочилик бўйича бир қатор тадбирларни ишлаб чиқаришга татбиқ этишди.

1968 йилда янгилик жарчиларидан 386 та рационализаторлик таклифи тушди. Шулардан 290 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу заводга 100 минг сўм фойда келтирди.

Ҳозир цех, бригада ва участкалараро ихтирочилар ўртасида энг яхши ихтиро учун биринчи ва иккинчи даражали мукофот жорий этилган. Байроқ прокат ва электр қуввати цехининг 2-станцияси ихтирочилари қўлида.

Бош механика бўлимининг инженерларидан Николай Файин ва Леонид Настичевларни заводдагилар энг илғор ихтирочиларимиздан дейишади. Улар томонидан ижод этилган бир қатор кашфиётлар заводга бир неча минг сўм фойда келтирган.

Бу янгилик жарчилари Ленин юбилейи арафасида ихтирочилар ўртасида олиб борилаётган социалистик мусобақага қўшилдилар. Икки ўртоқ энг яхши ва серунум янгиликни топиш устида бош қотирди.

Мартен цехида металл қуядиган аравачаларнинг асосий қисми — редуктор ҳисобланади. У маълум муддатда ишлатилгач яроқсиз ҳолатга келади. Редукторни алмаштириш учун ишни кўп вақт тўхтатиб қўйиш керак. Бу ҳолат Николайнинг роса хунобини оширди.

— Наҳотки, редукторнинг ишлаш муддатини узайтириб бўлмаса, — деди Николай Леонидга қараб экан.

Улар қимматбаҳо редукторнинг механизмига янгилик киритиш устида тинмай изландилар. Янгилик ҳам ўз-ўзидан туғилавермас экан.

Улар ўнлаб техникага оид қўлланмаларни кўздан кечиришди. Қанчадан-қанча амалий синовлар ўтказилди. Ярим йиллик тажриба ва изланишлар ўз натижасини берди. Ихтирочилар редукторга ўзгартиш киритдилар. Натижада унинг ишлаш муддати икки мартага ошди. — Бу ихтиро заводга бир йилда 5900 сўм фойда келтирди.

Заводнинг моҳир ихтирочиларидан Федор Фоменко ва Юрий Канлар эса кислород турадиган баллонларни машина прицели ёрдамида ортиш йўлини ўйлаб топдилар. Бу янгилик заводга ўтган йили 3076 сўм фойда келтирди.

Янгилик изловчилар доҳий юбилейини нишонланадиган вақтгача ўнлаб бири-биридан мукаммал ва фойдали ихтироларни ишлаб чиқаришга татбиқ этиш ниятидалар.

ТАЖРИБА МАКТАБИ

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид ака Нуриддинов бугун ишга барвақт келди. Ҳа демай бу ерга прокат цехининг навқирон ёшлари келиб қолишади. Саид ака улар билан металлург касбининг сир-асрорлари ҳақида, ўзининг 25 йил давомида орттирган бой тажрибаси билан ўртоқлашади.

Саид ака «300—стан» нинг ўчоғини кўздан кечираётганида ўн беш нафар йигитлар кириб келишди. Улар моҳир металлург раҳбарлик қилаётган илғорлар тажрибасини ўрганиш мактабининг актив қатнашчилари.

Устоз ўз талабалари даврасида «300—стан»нинг куйдириш қисмининг ишлаш процесси устида тўхтланиб, уни тез ва яхши созлаш туфайли қимматбаҳо металлни тежаб ишлатиш, электр қуввати ва табиий газдан исроф қилмасдан фойдаланиш мумкинлигини намойиш этди.

С. Нуриддиновнинг ўз устозларидан олган ҳаётий тажрибани иш жойларида қўллаб катта ютуқларга эришмоқдалар. Ишлаб чиқаришда брак тобора камаймоқда. Прокат цехида тайёр маҳсулот сифати яхшиланди. Пўлатнинг 99 проценти биринчи сортга топширилляпти. Саид ака В. И. Ленин юбилейи кунларигача юзга яқин ёш металлургларга ўзининг бой ҳаётий тажрибасини ўргатиш ниятида. Тажриба мактаби ҳамма цехларда ишлаб турибди. У металлург касбига ихлос қўйган ёш ишчиларга ҳаёт мактаби бўлиб хизмат қилмоқда.

Саид ака Нуриддиновнинг яқин дўсти мартен цехининг моҳир металл қуювчиси Б. Юсупов ҳам илғорлар тажриба мактабига кўп йиллардан бери бошчилик қилиб келмоқда. Унинг қўлида тажриба орттирган кўплаб йигитлар эндиликда заводнинг энг масъулиятли участкаларида ишламоқдалар.

ЗАВОД КОЛЛЕКТИВИНИНГ ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИ МУНОСАБАТИ БИЛАН 1969 ЙИЛ ВА 1970 ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ КВАРТАЛИГА ОЛГАН ҚЎШИМЧА СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИДАН:

● **1969 ЙИЛДА** мажбуриятга қўшимча 3 минг тонна пўлат, 4,8 минг тонна прокат ишлаб чиқилади. Пландан ташқари 170 минг сўм соф фойда олингани ҳолда 0,3 миллион киловатт соат электр қуввати ва 0,16 минг тонна қора металл тежалади. Ишлаб чиқариш 0,5 процентга ўсади.

● **1970 ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ КВАРТАЛИДА** мажбуриятга қўшимча 0,7 минг тонна пўлат, 1,2 минг тонна прокат ишлаб чиқилади. 0,1 миллион киловатт-соат электр қуввати, 0,05 тонна қора металл тежалади. Ишлаб чиқариш 0,9 процентга ўсади.

ЎҚИШ, ЎҚИШ ВА ЯНА ЎҚИШ

Илгарилари республикамизда металлург касби бўлмаган. Завод ишга туширилган дастлабки йилларда унинг асосий етакчи объектларида ишлаш учун Уралдаги бир қатор металлургия заводининг инженер ходимлари таклиф этилган эди. Ўша кезлари завод цехларида биронта ҳам олий маълумотли ўзбек инженерини учратмасдингиз.

Эндиликда металлург касби ўзбек ўғлонларининг энг қадрдон ва севимли касблари қаторидан жой олди. Ҳозир заводда юздан ортиқ юқори малакали йигит ва қизларимиз меҳнат қилмоқда. Улар орасида қаҳрамонлар етишиб чиқди. Булар Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — мартен цехининг мастери Ҳафиз Ғаниев, тунука станни мастери Саид Нуриддинов, қуйиш пролетининг мастери Асад Эргашевдир. Заводнинг инженер-техник ходимларидан меҳнатни ташкил этиш бўлим мудири Неъмат Иноғомов, мартен цехи бошлиги Рихси Юсупов шу цехдан Ином Йўлдошев ва Шариф Хайруллаевлар Москва, Ленинград, Магнитогорск олий ўқув юртларини тугатиб келишган. Ҳозир ўнлаб завод ёшлари қардош республика олий ўқув юртларида ўқишяпти. 133 та ишчи ёшлар эса Бекобод индустриал техникумида таълим олмоқдалар. Яқинда заводда олий ўқув юртига ўқишга кирувчилар учун тайёрлов курси очилди. Ҳозир бу курсда 200 ишчи ўқимоқда.

Завод комсомол ташкилоти Ленин юбилейига тайёргарлик кўрар экан, комсомолларни марксизм-ленинизм асослари билан таништиришга катта аҳамият бермоқда. Жума кунлари партия кабинети ёшлар билан гавжум бўлмоқда. Бу ерда тўпланганлар доҳийнинг ижодий ҳаёт йўли, революцион фаолияти ҳақида қизиқарли лекциялар ва суҳбатлар тинглашяпти. Машғулотларни партия кабинетининг раҳбари Василий Грошков олиб бормоқда. Ўқишга 200 комсомол-ёшлар жалб этилган.

Шунингдек ленинча ўқишлар тўгараги ҳам мунтазам ишлаб турибди. 30 га яқин комсомол аъзоси доҳиймиз меросини, унинг ёш авлодга айтган васиятларини ўқиб, ўрганмоқдалар. Ленинча ўқишлар тўгарагига пропагандист Хан Евгений раҳбарлик қилмоқда.

Доҳиймизнинг ўқиш, ўқиш ва яна ўқиш деб айтган оқилона сўзларига заводда ишлаётган ёшу-қари бирдек амал қилмоқда.

ГЎЗАЛ ШАҲАРЧА

Бир-биридан равон ва гавжум кўчалар. Улардан ғизиллаб ўтаётган автобус ва енгил такси машиналарининг кети узилмайди. Йўлнинг икки ёқасида икки қаватли ҳашаматли уйлар салобат тўкади.

Ҳозир шаҳарчада 23 минг аҳоли яшамоқда. Уларга қулай маданий-маиший шароит яратиб берилган. Хонадонлар газлаштирилган. Ильич нури порлайди. Каттакон маданият саройи, ҳар бири 700 томошабинга мўлжалланган ёзги ва қишки кинотеатр, шифохона, саноат ва озиқ-овқат магазинлари бор. 3 та болалар боғчаси ва яслисида меҳнаткашларнинг мингдан ортиқ кичкинтойлари тарбияланмоқда.

Ўтган йили 2200 квадрат метр турар-жой бинолари қуриб битказилди. Ҳозир бу уйларда 84 оила истиқомат қиляпти. 2090 квадрат метр уй-жой капитал ремонтдан чиқарилди. Юзлаб уйларга табиий газ киритилди. 5 минг квадрат метр йўлга асфальт ётқизилди.

— Шаҳарчанинг истиқболи янада порлоқ — дейди завод касаба союз комитети раисининг ўринбосари Димитрий Гузевати, — 15 та икки қаватли турар-жой биносини капитал ремонтдан чиқарамиз. Иккита автобус бекати қурилади. Далварзин канали устидан кўприк соламиз. Шунингдек ободончилик ишлари ҳам эътиборимизда бўлади. Кўклам келиши билан йўл ёқалари, хиёбонлар ва ҳовлиларга 10 минг туп мевали ва декоратив дарахтлар, 10 минг туп анвойи гул кўчати ўтқазамиз. Ўнлаб турар-жой бинолари қад кўтаради.

ЯХШИ ДАМ—МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Сирдарё Бекобод шаҳрининг қоқ ўртасидан оқиб ўтади. Шанба ва якшанба кунлари дарё соҳилида қўлига қармоқ кўтариб олган беҳисоб кишиларни учратиш мумкин. Улар металлурглардир. Завод ишчи ва хизматчиларининг кучи билан Сирдарё соҳилида ҳордиқ чиқариш зонаси бунёд этилган. Бу ерда дам олиш кунлари ишқибоз балиқчилараро қизиқарли мусобақалар бўлиб туради. Ғолиблар шу куни тутилган энг катта балиқ билан тақдирланишади. Балиқ ови кечгача давом этади.

Узоқ сафарга чиқиш истагини билдирганлар учун заводда туристик база ишлаб турибди. Айниқса қўшни республикалардан келиб бу ерда меҳнат қилаётган ишчилар махсус автобусда Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Фарғона шаҳарларида бўлиб тарихий ёдгорлик жойлари билан танишмоқдалар.

Шаҳарча марказидаги маданият саройи ҳам доимо металлурглар хизматидадир. Унинг кенг ва кўркам хоналари айниқса кеч кириши билан гавжумлашади. Бу ерда ҳар куни янги кинофильмлар намойиш этилади. Шахмат-шашка, бильярд ишқибозлари учун махсус хона ажратилган. Китоб шинавандалари эса ўқув хонасидаги кутубхонадан хоҳлаган бадиий ва оммабоп адабиётларни олиб ўқишлари мумкин.

— Маданият саройида ҳаваскорлар тўгараги ишлаб турибди, — дейди сарой директори Нина Бугачевская, — биргина ашула ва рақс тўгарагига юзта йигит ва қизлар қатнашмоқда. Заводда ўтказиладиган мажлис ва йиғилишларда, турли кечаларда тўгарак қатнашчилари ўзларининг жозибадор куй ва қўшиқлари билан томошабинлар кўнглини мафтун этмоқдалар. Саройда болалар сектори ишлаб турибди. Унда 400 дан ортиқ кичкинтойлар турли тўгаракларда иштирок этмоқдалар.

Заводда тунги сменада ишлаётганлар ҳам касаба союз ташкилотининг назар-эътиборидан четда қолмаган. Завод ҳовлисида тунги профилакторий бор. Бу ерда ишчиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун барча шарт-шароитлар яратилган.

ФАХРЛАНАМИЗ

Биз меҳнат қилаётган завод жаҳон ишчилар синфининг қадрдон устози Владимир Ильич Ленининг номи билан юритилиши кўп мингли коллективимиз учун нақадар шарафлидир. Ишда нимаики ютуқларга эришган бўлсак, уларнинг ҳаммасини Ленин номи билан боғлаймиз. Биз ишда, шахсий ҳаётда ҳар бир қадамимизни унинг ўчмас номи билан ўлчаб, Лениндан яшашни ва меҳнат қилишни ўрганмоқдамиз.

Ҳозир заводнинг қай бир участкасида бўлманг кўтаринкилик руҳида меҳнат қилаётган зарбдорларни учратасиз. Оддий ишчидан тортиб, инженер-техник ходимгача бир мақсад ва ишонч билан меҳнат қилмоқда. У ҳам бўлса доҳий юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олишдир.

1968 йилнинг иккинчи ярмида партиямиз Марказий Комитетининг Ленин юбилейига тайёргарлик кўриш юзасидан чиқарган қарорини биз металлурглар шод-ҳуррамлик билан кутиб олдик. Бу бизни янада унумлироқ ишлашга чорлади. Ҳар бир цех, бригада ва участкалар бўйича ярим йиллик давлат плани ва социалистик мажбурият ортиғи билан бажарилди. Планга қўшимча минглаб тонна пўлат ва прокат ишлаб чиқарилди. Ишдаги бу ютуғимиз ҳукуматимиз томонидан юксак тақдирланди. Коллективимизга КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва БЦСПСнинг ёдгорлик байроғи топширилди.

Бу йил ҳам режаларимиз катта. Зиммамизга катта мажбуриятлар олганмиз. Йил охиригача давлатга бир неча минг тонна пўлат ва прокат етказиб бермоқчимиз. Ҳар куни заводнинг цех, бригада ва участкаларидан зафар рапортлари келиб турибди. Моҳир металлургларимиз смена топшириқларини доимо ортиғи билан адо этмоқдалар.

Биз заводнинг кекса ишчи-ветеранлари Ленин юбилейи меҳнат вахтасида туриб меҳнат қилар эканмиз, корхонамиз шуҳратини янада оширишга бел боғладик. Шунингдек биз билан ёнма-ён туриб меҳнат қилаётган ўғлонларимизни металлург деган улуғ касбни иззат ва ҳурмат қилишга, ленинча ишлашга чорлайверамиз. Доҳий тўйини ишда қувончли кўрсаткичлар билан кутиб олишга сўз берамиз.

Ҳафиз ҒАНИЕВ,
Саид НУРИДДИНОВ,
Асад ЭРГАШЕВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари.

СОЦИАЛИСТИК Меҳнат Қаҳрамони Асад Эргашев бошчилик қилаётган қўшма пролетининг зарбдор йигитлари иш жараёнида катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Бу қалби оташ металлурглар Ленин юбилейи муносабати билан олинган қўшимча социалистик мажбуриятни ҳам белгиланган муддатдан илгари бажариш иштиёқида самарали меҳнат қилишаяпти. Суратда: А. Эргашев (чапдан учинчи) ўз ҳамкасблари билан.

Н. Тўраев фотолари.

Бу саҳифани махсус мухбиримиз Ибрат Юсупов уюштирган.

ПАХТАНИНГ ЭНГ ЯХШИ НАВЛАРИ

Деҳқончилик маданиятини юксалтириш, илғор агротехника тадбирлари ва янги энг яхши пахта навларини районлаштириш ҳисобига келажакда «оқ олтин»дан тағин ҳам мўл ҳосил етиштириш биринчи галдаги вазифа бўлиб қолди.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг Ўзбекистон ССР Юқори Чирчиқ район қишлоқ хўжалиги экинлари навини синаш давлат комиссияси 38 гектар ерга эга. Ўтган йили ҳар гектар ердан 40,2 центнердан ҳосил етиштирилди. Бу нав синаш участкаси жойлашган «Правда» колхозининг пахта ҳосилдорлигидан гектарига 8 центнер ортиқ демакдир.

Илмий ва ишлаб чиқариш кузатишларининг асл мақсади пахта-беда алмашлаб экишни кенг жорий этиш, қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигини оширишдан иборат. Шунинг учун ҳар йили 11 гектар ерга беда экилади. Қолган 27 гектар ер янги пахта навларини синаш учун ажратилган.

Нав синаш учаткасида илмий-тадқиқот институтлари ва селекционер олимлар яратган энг яхши пахта навлари синовдан ўтказилади. Ҳар йили 20-та пахта навининг селекцияси, қайси агротехника тадбирларга мослиги, чигитнинг ердан униб чиқиши, эртапишарлиги, ҳосилдорлиги, вилт касалига чидамлилиги, машина теримига қулай ёки ноқулай эканлиги текшириб кўрилади.

Пахта селекцияси ва уруғчилиги институтининг илмий ходимлари томонидан кашф этилган «С—4727», «С—4829» ва «С—1711» навлари бултур диққатга сазовор натижа берди. Контроль нав «108—Ф» га қараганда «С—4727» нави 8—10 кун эрта пишди. Совуқ тушгунча ўтказилган теримда «108—Ф»га нисбатан 150 процент ортиқ ҳосил берди. Пахта териш агрегатлари билан яхши йиғиштириб олинди. Лекин, гуллаш даврида бир марта ортиқча суғоришни талаб этди. Толасининг узунлиги 32,2 миллиметр, қаттиқлиги 4,7 грамм, узилиш узунлиги 26,8 километр келди.

Янги «С—4829» нави ҳам синовдан муваффақиятли ўтди. У агроиқлим шароитга мос келди. Ялпи ҳосилдорлиги ва тола чиқаришининг кўплиги, жиҳатидан синовдан ўтказилган 20-та нав ичида биринчи ўринни олди. 1967 йили ундан гектар бошига 49,9 центнердан ҳосил йиғиб-териб олинган эди. Шуни эътиборга олиб ўтган йили 8 гектар ерда синаб кўрилди. Ҳосилдорлиги чакки бўлмади.

Бу йил янги «С—4829» навини янада кенгроқ майдонларга экиб, синаб кўриш мақсадида 10763 килограмм уруғлик пахта тайёрланди. Янги нав машина теримига боп келди. Вилт билан деярли касалланмайди, терим олдидан йиқилиб қолмайди, ўртапишар. Эртапишар «С—4727» навидан бироз кечпишарлигини қайта ишлаб, келажакда областимизнинг бепоён пахта майдонларига экиш учун йўлланма бериш мўлжалланиляпти. 1968 йилги маълумотга кўра, тола чиқариши 39,8 миллиметр келди. Ваҳоланки, «108-Ф»да атиги 36,2 миллиметрдир. Кўрагининг йириклиги 7,1 грамм, толасининг пишиқлиги 4,8 грамм келди.

«С—1711» нави алоҳида биологик хусусиятга эга. Пахтасининг етилиши олдидан 5—6 кун илгари ҳамма баргларини деярли тўкиб юборади. Тўқимачилик саноати учун жуда зарур бўлган тола чиқариши 43,5 процентни ташкил этади. Толасининг пишиқлиги 4,9 грамм, узилиш узунлиги 27,8 километрдир. Бошқа хўжалик ва технологик хусусиятлари жиҳатидан ҳам «108—Ф» дан анча устун туради.

Шунингдек, нав синаш участкасида район шароитида пахта вегетацияси давомида қандай нормада минерал ўғит солиш энг яхши самара бериши синовдан ўтказиляпти. Беш йиллик кузатиш натижасида районнинг кўпчилик колхоз ва совхозларида районлаштирилган эртапишар «С-4727» нави экилган майдонларнинг ҳар гектарига 150 килограммдан азот ва фосфор солиш энг самарали натижа берди. Совуқ тушгунча териб олинган ҳосил ишлаб чиқаришдагига нисбатан гектарига 3,6 центнер ортиқ чиқди. Ялпи ҳосилдорлик жиҳатидан гектарига 5,1 центнер ортиқча ҳосил етиштирилди.

Вегетация даврида гектар бошига 75 килограммдан солинган азот ва фосфор самарали натижа бермади. Пахта эрта пишди. Лекин ҳосили контролдан анча кам бўлди. Ҳар гектар ерга 225 килограммдан азот ва фосфор солиниб синовдан ўтказилган ҳар учала («108—Ф», «С—4727»;«С—1711») навнинг барги кўпайиб, вегетация муддати узайиб кетди. Кўрак ҳисобига ҳосил бироз кўп бўлган бўлса ҳам, гектарига 150 килограммдан солинган минерал ўғитга нисбатан ортиқча сарфланган 75 килограмм минерал ўғитни иқтисодий жиҳатдан қоплай олмади. Минерал ўғитлар чигит экиш олдидан ҳамда шоналаш ва гуллаш даврида солинди.

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, нав синаш участкасининг майдони капитал планировкадан чиқарилмаган. Гербицидлардан унумли фойдаланилмаётир. Ваҳоланки, нав синаш участкаси билан «Правда» колхози правлениеси ўртасида тузилган шартномада қайд қилинган агротехника тадбирлари ўз вақтида ва сифатли ўтказилиши керак.

Б. АЗИЗОВ,
Юқори Чирчиқ район қишлоқ хўжалиги экинлари навини синаш давлат комиссиясининг мудири.

ОҚҚЎРҒОН районидаги Навоий номли колхоз деҳқонлари беш йилликнинг тўртинчи йили кўкламига қизғин ҳозирлик кўрмоқдалар. Шу кунларда хўжаликда техника ремонти уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Суратда: механизатор-звено бошлиғи Ф. Алладинов ўз тракторини сифатли ремонтдан чиқармоқда.

А. Тўраев фотоси.

УЛУҒ САНАГА БАҒИШЛАБ

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига жойларда катта тайёргарлик кўрилмоқда. Мактабларда ҳам шонли юбилейга тараддуд катта.

Калинин районидаги К. Маркс номли 23-мактаб педагогик коллективи ва ўқувчилари бу санани ўқишда, фойдали меҳнатда муносиб кутиб олишга киришдилар. Юбилейолди тадбирлари белгиланди. Юқори синф ўқувчилари кучи билан доҳийнинг ҳаёти ва фаолиятини ўрганиш тўгараги очилди. Тўгаракка география ўқитувчиси ўртоқ Б. Орифбоев раҳбарлик қилмоқда.

Тўгаракнинг дастлабки машғулотлари бўлиб ўтди. Кекса коммунистлар ўқувчиларга доҳий ҳақида гапириб бердилар. Бундан ташқари, ўқувчилар В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти, унинг оиласи ҳақида ёзилган материалларни ҳам ўқиб-ўрганмоқдалар.

Улар доҳийга бағишланган фотостендлар, альбомлар тайёрлашга ҳам киришдилар. Мактабда «Лениннинг яқин сафдошлари» деган тематик кечалар ўтказиляпти. Яқин орада бу ерда Куйбишевга ҳайкал ўрнатилади.

Ўлкани ўрганиш бўйича ўтказилаётган экскурсиялар ҳам шонли юбилейга бағишланмоқда. Яқинда ўқувчилар Янгийўл шаҳридаги гидролиз заводида ҳамда 5-мактабда бўлдилар. Мактаб Ленин музейини томоша қилдилар, ватан уруши йилларида ҳалок бўлган жангчиларга ўрнатилган ёдгорликларни бориб кўрдилар.

Шундан сўнг уларда ўз мактабларида Ленин музейи очиш истаги туғилди. Ўқувчилардан С. Жалилов, Р. Абдуллаев, М. Алимова, С. Тўхтаюсупова ва бошқалар бу ишда ташкилотчилик қилмоқдалар.

Ж. РАҲМАТОВ.

ҚИШЛОҚЛАРДА ҚИШКИ ТАЪЛИМ

Ўзбекистон қишлоқларида 1968 йилда 130 минг қишлоқ меҳнаткаши қишлоқ хўжалигининг турли касбларини ўрганди. Қирқ мингдан ортиқ йигит ва қиз механизатор касбини эгаллади, улар ўз малакаларини ошириб, маҳоратнинг яна бир босқичига ҳам кўтарилдилар.

Ҳозир колхоз ва совхозларда қишки таълим давом этмоқда. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрлигининг коллегияси таълим планини тасдиқлади. Бу йил қишлоқ хўжалигининг 142 минг меҳнаткаши таълимга жалб қилинади. Илмий тадқиқот институтлари базасида ўтказиладиган саккизта республика илғор тажриба мактабидаги машғулотлар тез орада бошланади. Бу мактаблардаги машғулотлар поток усулида ўтказилади—ҳар бир группада 25—30 тингловчи бўлади. Таълим даврида пахтачиликни комплекс механизациялаш, ғаллакорлик, сабзавотчилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларида ишловчи 700 дан ортиқ бригадир ўқитилади.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги янги техника билан узлуксиз таъминлаб турилибди. Янги терим машиналари пахтакорлар ихтиёрига берилмоқда. Қишлоқ кадрларини тайёрлаш системасида 16 минг механик ҳайдовчининг малакасини ошириш кўзда тутилган. Фермаларга илғор техника келаётганлиги сабабли чорвачилик учун қўшимча механизатор кадрлар керак бўлади. Курс ва семинарлар машинада сут соғишни кўпгина аёлларга ўргатади. Электриклар, шунингдек янги ихтисос эгалари бўлган цитрусчилар, балиқшунослар, асаларичилар, нефть хўжалиги ходимлари ҳам қишлоқларга юборилади. Кўкламга қадар колхоз ва совхозлар учун 50 мингдан ортиқ сеялкачи ва сувчига таълим бериш белгилаб қўйилди.

(ЎзТАГ).

КОНСЕРВАЧИЛАР ЮТУҒИ

Ғазалкент консерва заводи ишчи-хизматчилари ўтган йили консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш планини ортиғи билан адо этиб, меҳнаткашларга қўшимча минглаб банка консерва етказиб берган эдилар.

Жумладан, томат ишлаб чиқариш 109,8 процент, мева консервалари тайёрлаш 105,3 процент қилиб бажарилганди. Маҳсулот реализация қилиш плани ҳам ортиғи билан дўндирилди.

Бундай ютуқларни қўлга киритишда А. Рўзиева, Р. Пирманова, С. Маҳкамов каби ишчиларнинг хизмати катта бўлди.

Улар ҳозир январь ойи планини муддатидан олдин бажариш мақсадида кундалик нормаларини ортиғи билан адо этмоқалар.

З. МАСАТОВ.

ДЎСТЛИК СЛЁТИ

Пойтахтнинг Октябрь райони мактаблари ўқувчиларининг кўпчилиги шаҳар интернационал дўстлик клубининг аъзоларидир. Яқинда мазкур клубнинг навбатдаги слёти бўлди.

Абдулла Набиев номидаги шаҳар пионерлар уйида ўтказилган бу слёт ўқувчиларнинг интернационал тарбиясига бағишланди.

Дўстлик клуби аъзолари Совет Иттифоқидаги ҳамда халқ демократик мамлакатларидаги 30 дан ортиқ шаҳарлар билан хат орқали алоқа боғлаганлар. Ёш дўстларнинг шу кунларда олиб бораётган ажойиб ишлари ҳақида Абдулла Набиев номли пионерлар уйи интернационал дўстлик клубининг раиси М. Зуфарова гапириб берди.

Слёт чинакам интернационал дўстлик кечасига айланди. Тошкентдаги олий ўқув юртларида ўқиётган Ҳиндистон, Бирлашган Араб Республикаси ёшлари клуб аъзоларининг азиз меҳмонлари бўлишди.

Пионерлар уйининг «Гулноз» ашула ва рақс ансамбли ижросида концерт қўйиб берилди.

БАЛИҚЛАР САҚЛАБ ҚОЛИНДИ

Тўсатдан тушган совуқ Ўзбекистон сув ҳавзаларидаги балиқларнинг аҳволини танг қилиб қўйди. Кўл ва ҳовузлар бетини қоплаб олган муздан уларнинг нафаси қисила бошлади. Ўрта Осиёдаги энг катта кўл—ҳовуз хўжалиги бўлган Оққўрғон комбинатида қарийб етти миллион ёш балиқ ва кўп миқдордаги катта ёшли балиқлар ҳалок бўлиш хавфи остида қолди.

Лекин кўл ва ҳовузлардаги ҳаёт тўхтаб қолмади. Комбинат ходимлари қийин аҳволда қолган балиқларга ёрдам беришди. Улар саёз ва қаттиқ совуққа мосланмаган кўл-ҳовузларга узлуксиз равишда янги сув бериб турдилар. Музлардан туйнуклар очилиб, нафаси қисилаётган балиқларга насос орқали ҳаво юборила бошланди. Лаборатория ходимлари кечаю-кундуз тинимсиз ишлаб сув ҳавзаларидаги кислород миқдорини ўлчаб турдилар.

— Фидокорона меҳнат туфайли, — деб ҳикоя қилади республика балиқ хўжалиги бошқармаси кўл-ҳовуз балиқчилиги бўлимининг катта инженери З. С. Круппова,—сув ҳавзаларидаги ёш балиқларнинг ҳаммаси омон қолди. Бу ёш балиқлар одатдагидек кўкламда Ўзбекистон ҳовузларига, кўлларига ва сув омборларига қўйиб юборилади. Бу эса, республикамизда беш йилликнинг тўртинчи йилида 21 минг центнер кумуш ранг жонивор етиштириш имконини беради, бу тарифа бултургига қараганда олти минг центнер кўп балиқ етиштириб олинади.

Қаттиқ совуқ бўлишига қарамай, оққўрғонликлар икки байрам—Совет Армияси куни билан 8-мартга Тошкент магазинларига тирик балиқ етказиб беришга қарор қилдилар.

В. ШЕВЦОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

АҚШнинг Лаосдаги агрессияси тўхтатилсин

А. А. ГРОМИКОНИНГ БАЁНОТИ

1962 йилда Женевада ўтказилган кенгашнинг совет ҳамраиси Лаосдаги аҳволдан хавотирланиб, Америка Қўшма Штатларининг бу мамлакат ички ишларига аралашуви тобора кучайиб бораётганлигини ташвиш билан қайд қилади.

1962 йилда Женевада ўтказилган кенгашда қатнашган АҚШ Лаоснинг мустақиллиги, бирлиги ва бетарафлигига риоя қилиш ва буни ҳурмат қилиш, Лаоснинг ишларига аралашишдан тийилиб туриш мажбуриятини ўз зиммасига олган эди. Аммо Қўшма Штатлар амалда Лаосни Ҳинди-Хитойдаги ўз агрессив сиёсатининг плацдармларидан бирига айлантириш мақсадида Женева битимларига путур етказиш йўлига қулдан оқ ўтиб олди.

АҚШ Лаосдаги асосий сиёсий кучлар ҳамкорлигининг (бу ҳамкорлик бўлмаса мамлакатни бирлаштириш мумкин эмас) тикланишига халақит бериб, ички можароларни авж олдирмоқда, кейинги йилларда эса Лаосдаги ватанпарвар кучларга қарши бевосита уруш ҳаракатлари олиб бормоқда. Ҳозирги вақтда гап Қўшма Штатларнинг Лаосга ҳарбий хизматчиларни юбораётганлиги, қурол-яроғ етказиб бераётганлиги, ҳарбий иншоотлар қураётганлиги ва Женева битимларининг маълум моддаларини қўпол равишда бузишдан иборат бўлган шу хилдаги бошқа тадбирларни кўраётганлиги тўғрисидагина бормаётир. Қўшма Штатлар бундан бошқа чораларни ҳам кўрмоқдалар: мамлакатнинг муайян районларига ҳаводан ҳужум қилиш ва уларни бомбардимон қилиш, шу районларнинг аҳоли яшайдиган тинч пунктларини ўққа тутиш, ҳар хил ҳарбий воситаларни, шу жумладан захарловчи моддаларни ишлатиб диверсия қилиш интервентларнинг одатдаги иши бўлиб қолди.

Кейинги вақтларда АҚШ авиациясининг Лаосдаги ҳаракатлари ғоят кучайиб кетганлиги жуда катта ташвиш туғдиради. Нео Лао Хак Сат (Лаоснинг ватанпарварлар фронти) назоратида бўлган районларига ҳужум қилиш учун замонавий ҳарбий самолётлардан, шу жумладан Б—52 типидаги оғир бомбардимончи самолётлардан фойдаланилмоқда. АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари самолётлари кейинги вақтларда Лаос территорияси устида ҳар куни ўрта ҳисобда 200 марта ва бундан ҳам ортиқ парвоз қилиб юрибди.

Ҳамраислар (СССР ва Англия) номига 1962 йилда Женевада тузилган битимларни бажариш бўйича Лаос миллий комиссияси аъзоси, Нео Лао Хак Сат бош секретари Фуми Вонгвичитнинг 1968 йил 18 ноябрь, 28 ноябрь ва 30 декабрдаги мурожаатлари олинди. Бу мурожаатлар Женева кенгаши совет ҳамраисининг эътиборини ўзига жалб этди. Бошқа бир қанча ҳужжатларда бўлгани каби бу мурожаатларда ҳам бомбардимонлар, ўққа тутишлар кучайтириб юборилганлиги тўғрисида ва АҚШнинг Лаосдаги бошқа агрессив ҳаракатлари авж олиб кетганлиги ҳақида, бундай ҳаракатлар натижасида тинч аҳоли қурбон бериб, талафот кўраётганлиги тўғрисида жуда кўп конкрет маълумотлар келтирилади. Лаоснинг ватанпарвар кучлари Америка ҳарбийларининг ваҳшийлигига қарши норозилик билдириб, АҚШнинг ўз мамлакати ички ишларига аралашувини тўхтатишни талаб қилмоқдалар.

Вьетнам масаласини сиёсий жиҳатдан ҳал этиш борасида музокаралар олиб бориш тўғрисида бир битимга келинган ҳозирги пайтда (жаҳон халқлари бу районда уруш ҳаракатларини тўхтатиш ва сиёсий муҳитни соғломлантириш тўғрисидаги умидларини ана шу музокаралар билан боғлайдилар) АҚШнинг Лаосдаги интервенцияни кучайтираётганлиги Париждаги музокаралар учун қулай муҳитни вужудга келтирибгина қолмай, балки бунинг аксича, АҚШнинг Вьетнамда олиб бораётган уруш алангасини Вьетнам билан қўшни бўлган мамлакатга ёйиш хавфини ҳам туғдирмоқда.

Женева кенгашининг совет ҳамраиси АҚШнинг Лаосдаги интервенциясини кескин суратда қоралайди. Бу интервенция Лаоснинг бетарафлигига путур етказади ва тинчлик иши учун хатарли оқибатларга сабаб бўлади. Совет ҳамраиси АҚШ ҳукуматини—Женева битимларини оғишмай ва пухта бажариш йўлига қайтишга яна даъват этади. Бу эса ҳар бир мамлакат халқининг ўз тақдирини ўзи ҳал этишдан иборат қонуний ҳуқуқини ҳурмат қилиш асосида бу районга доир масалани сиёсий жиҳатдан тезроқ ҳал этишга ёрдам берган бўлур эди.

(ТАСС).

МУВАФФАҚИЯТЛИ ҲУЖУМ

ХАНОЙ, 27 январь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Халқ Озодлик қуролли кучларининг жангчилари 19 январда Ландонг вилоятида кураш олиб бориб, АҚШ 173-ҳарбий ҳаво-десант бригадасининг Блао аэродроми яқинидаги батальонларидан бири жойлашган лагерга муваффақиятли ҳужум қилдилар.

ВИА агентлигининг Озодлик матбуот агентлиги маълумотларига асосланиб берган хабарида айтилишича, шу жанг операцияси вақтида Жанубий Вьетнам ватанпарварлари душманнинг 200 дан кўпроқ солдат ва офицерини сафдан чиқарганлар, 34 та ҳарбий автомашинани яксон қилганлар.

Айни бир вақтда ватанпарварлар Блао шаҳрида душман позициясини ўтга тутдилар.

Адиблар билан санъат ходимларига мукофотлар

ДЕҲЛИ, 27 январь. (ТАСС). Ҳиндистоннинг миллий байрами — республика куни муносабати билан президент Зокир Ҳусайннинг фармонига биноан, ҳинд зиёлилари таниқли вакилларидан катта бир группаси орден ва медаллар билан мукофотланди. Мукофотланганлар орасида машҳур режиссер ва киноактер Раж Капур, ёзувчи Кришан Чандр, шоира Амрита Притам, киноактёр Белраж Саҳни, раққоса Индрани Раҳмон, ёзувчи Аҳмад Аббос ва бошқалар бор.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Халқ озодлик қуролли кучлари жангчилари Америка ва қўғирчоқ қўшинлари ҳужумини муваффақият билан даф этмоқдалар. Суратда: ўт очиш қуролли расчёти жанговар позицияда.

ВИА—ТАСС радиофотоси.

ЛОЛА Ҳайдарова пойтахтимиздаги химия-фармацевтика заводининг коммунистик меҳнат зарбдорларидан. У завод коллективи қатори ўз зиммасига олган мажбуриятини топширилган муддатидан олдин адо этишга ҳаракат қилмоқда. Суратда: Л. Ҳайдарова иш устида.

А. Палехов фотоси.

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАН ҲАЙДАБ ЧИҚАРИЛДИ

ПРАГА, 27 январь. (ТАСС). Ғарб мамлакатлари журналистларидан ўн олти киши Чехословакиядан ҳайдаб чиқарилганлиги тўғрисидаги хабарни ЧССР Ички ишлар министрлиги эълон қилди. ЧТК агентлиги тарқатган ана шу хабарда айтилишича, Чехословакиянинг нуфузли органлари бу кишиларнинг ҳаммаси Чехословакияга савдо-сотиқ ва илмий ишлар олиб бориш ва туризм баҳонаси билан келиб, аслида сиёсий ва ҳарбий маълумотлар тўплаб юрганликларини аниқладилар.

ЭНГ ОЛИЙ ЖАЗО

ПАРИЖ, 28 январь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Бағдоддан хабар беради. Кеча Бағдодда Исроил фойдасига жосуслик қилганлиги ва Ироқнинг ҳозирги ҳукуматини ағдариб ташлашга уринганлиги учун 11 киши ҳарбий трибуналнинг ҳукми билан дорга осилди.

Басрада худди шундай жиноят учун яна тўрт киши қатл этилди.

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

Хитой пойтахтининг ҳамма жойларига «раис Маога қарши кишилар ағдариб ташлансин» деб даъват қилувчи шиорлар ёпиштириб қўйилди. Чет эллик кузатувчиларнинг фикрига қараганда, бундай чақириқларнинг пайдо бўлганлиги маочиларнинг «Мао ғоялари ёрдамида фикр ва ҳаракатлар революцион комитетларга бирлаштирилсин» деган янги йил чақириғи вилоятларда ҳам, Пекинда ҳам мўлжалдаги мақсадга етмаганлигидан далолат беради. Пойтахтдаги рўзғор химияси заводидаги «революцион комитет» тўртинчи марта «қайтадан тузилмоқда». Яқинда чиқарилган Дацзи баоларда (девори газеталарда) завод «цзаофанлари»: корхонамиздаги қотиб қолган аҳвол»ни ўзимиз бир ёқлик қила олмаётибмиз, деб ёзадилар ва жамоат хавфсизлиги министри лавозими билан бирга, Пекин «революцион комитети»нинг раиси лавозимини ҳам ижро этаётган Се Фу-Чжига ёрдам сўраб мурожаат қиладилар. Заводга армия бўлинмалари юборилди.

Лекин ҳокимият учун курашда армиянинг ошкора иштирок этиши мамлакатдаги аҳволни стабиллаштиришни таъминламаётир. «Революцион комитетлар»даги ўзаро кураш тўхтовсиз давом этмоқда.

Масалан, пойтахтнинг Хэнбэй вилоятига кирувчи Цзисянь уездида кескин вазият вужудга келди. Бир неча кун мобайнида Пекинда тарқатилган варақаларда: бу уездда «қонли тўқнашувлар бўлиб ўтди ва душманлар уезд революцион комитетини босиб олди», дейилган эди. Варақани ёзган кишилар «Мао ғояларининг зўр қудрати»ни мутлақо тилга олмайдилар. Улар «Лю Шао-Ци агентларининг қора панжасини кесиб ташлаш» учун уездга қўшимча қўшинлар юборилишини талаб қиладилар.

Мао Цзэ-дун назорати остидаги армия жазолаш вазифаларини бажараётганлигини Пекинда чиқадиган газеталар тилга олмасликка ҳаракат қилади. Маочи ҳарбий бўлинмалар «Мао ғояларини пропаганда қилувчи отрядлар» ниқоби остида норозиликни бостириш учун тез-тез юборилиб турибди. Буни ниқоблаш мақсадида ана шу бўлинмаларга бир неча ишчи ёки деҳқон қўшиб юборилади.

Шу нарса ҳам эътиборни ўзига тортмоқдаки, кейинги вақтларда айни ҳарбий кишилар матбуотда «Мао ғояларини пропаганда» қилувчи мақолалари билан тобора тез-тез қатнашмоқдалар. «Жэньминь жибао» газетасида эълон қилинган мақолалардан бирининг муаллифи бўлган ҳарбий шахс «ҳамма душманларнинг бошини янчиб ташлаш» учун «Мао ғояларининг шафқатсиз тўқмоғини кўтариш»га даъват қилади.

«Мао ғояларининг тўқмоғи» қандай ишлатилаётганлигини лоақал Хайнань оролидан келаётган хабарлардан ҳам билса бўлади. Бу орол сургун жойга айлантирилган. Японияда чиқадиган «Жапан таймс» газетасининг ёзишича, Хайнань темир-руда конларидаги иш куни 16 соат давом этади, сўнгра ўлгидек чарчаган «қайта тарбияланувчилар» икки ёки уч соат мобайнида «Мао ғояларини ўрганишлари» лозим. Хайнань ороли билан Лэйчжоу ярим ороли ўртасидаги районда ҳарбий кемалар соқчилик қилиб туради. Қочишга уринган кишиларни ана шу соқчилар ушлаб олади. Сургун қилинганларнинг кўплари оғир ишга бардош беролмай ва очликдан ўлиб кетмоқда.

(ТАСС, 27 январь).

ИҒВОГАРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

РИМ, 27 январь. (ТАСС). «Италия социал ҳаракати» деган янги фашистик партия газандалари қилаётган иғвогарона безориликлари Италия Демократик жамоатчилигининг қаҳрғазабини қўзғатмоқда. Кейинги бир неча кун ичида ана шу «ҳаракат»дан бўлган безори унсурлар СССР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг Италиядаги ваколатхоналари биноларига, Италия Коммунистик партияси секцияларига бостириб кирмоқда, ўт қўймоқда, иғвогарлик босқинлари қилмоқда.

Кеча Миланда бир гуруҳ безорилар Италия Компартияси секциясининг биносига иккита қўл гранатаси ташлади. Рўй берган портлаш натижасида бинога анчагина зарар етди.

Безорилар қилаётган бебошликларни Италия полицияси қўрабила туриб ҳеч қандай чора кўрмаётир.

САМАРҚАНД шаҳрининг 2500 йиллик юбилейига бағишлаб «Ўзбекистон» нашриёти рангли плакатлар тайёрламоқда. Суратда: Тошкент офсет фабрикаси босма цехининг бошлиғи Лутфулла Аҳмедов (чапда) ва мастер Толиб Расулов ўртоқлар тайёрланган плакатнинг сифатини текширишмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

МУЗЕЙЛАР КЎРИГИ

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига мамлакатимиздаги музейлар ҳам катта тараддуд кўришмоқда. Бу шонли санани пухта ҳозирлик билан нишонлаш учун СССР Маданият министрлиги, маданият ходимлари касаба союзи Марказий Комитети ва «Советская культура» газетаси редколлегияси «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб музейлар кўригини ўтказиш ҳақида» қарор қабул қилдилар.

Бу умумхалқ ижодий имтиҳонга республикамиз маданият ўчоқлари ҳам актив қатнашадилар. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, маданият ходимлари касаба союзи республика комитети ва «Ўзбекистон маданияти» газета редакцияси ҳайъати 1969-1970 йилларда музейларнинг республика кўригини ўтказиш юзасидан тадбирлар белгиладилар.

Ижодий имтиҳонни ўтказиш билан музей ишлари тағин ҳам яхшиланади, экспонатларнинг илмий ва ғоявий савияси оширилади, уларнинг умумий илмий-оқартув фаолияти кучаяди.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

ДУТОР СЎЗЛАГАНДА

—Набижон, дилингга ёққан бирон куй чалиб берсанг, — илтимос қилишди бир группа жангчилар тактик машғулотлар тугагач, қорачадан келган, кенг яғринли йигитдан.— Чарчоқда дилрабо куй тинглашдан аъло ҳузўр бўлмаса керак.

Йигит дўстларнинг илтимосини ерда қолдирмаслик учун дуторга қўл чўзди. Кейин торларни созлаган бўлиб, бир зум жим қолди. Ҳамманинг нигоҳи унда. Ғалағовур ҳам, ҳазил-мутоиба гаплар ҳам тинди, даврага сукунат чўкди. Ниҳоят, жануб офтобида қорайган қўллар тор устида оҳиста йўрғалай бошлади. Набижон кўзини юмганча «Муножат» куйини бошлади.

Икки тордан чиқаётган майин овоз жангчиларни сеҳрлаб қўйган, ҳозиргина бутун чўлни остин-устун қилиб янгратиб турган тўпларнинг наъраси, пулемёт ва автоматларнинг сурони буткул ёддан кўтарилган, йигитлар хаёлан мусиқа қанотида она тупроқнинг ям-яшил ўтлоқлари, тошқин сойлари, боғларида юргандек ўзларини ҳис этардилар.

Дутор. У неча асрлардан бери Мавлоновлар қўлидан, уй тўридан тушмай келаяпти. Уни Набижоннинг бобоси ҳам, отаси Одилжон ака ҳам эъзозларди. Тўй-ҳашам, зиёфатларга файз киритарди бу дутор. Борди-ю, бир жуфт тор тилга киролганда эди, у сўзсиз ўзининг Одилжон ака қўлида Москвадан тортиб, Берлингача бўлган жанговар йўллари ҳақида жангчиларга албатта ҳикоя қилиб берган бўларди.

Энди Мавлоновларнинг яна бир авлодига хизмат этаяпти. Набижон ҳарбий хизматга уйдан ҳамдам бўлсин учун мана шу дуторни ўзи билан олиб келганди, энди уни бир зум ёнидан қўймайди, машғулотлар тугади дегунча жанговар дўстлари, ҳамқисмлари дилини хушнуд этгани-этган.

...Набижон «Муножат»ни тугатиб, дуторни ёнга олганда ҳам жангчилар тарқалишга шошилмасди. Уларнинг назарида дутор ҳамон куйлаётгандек, қалб торларига сайқал беришдан толмайдиган туюларди.

Набижон қисмда яхши дуторчи ёки ширинсўзлиги учунгина шуҳрат қозонмаган. Актив жамоатчи, ҳарбий хизмат аълочиси, разрядли спортчи, командирларнинг ҳар бир буйруқларини бекаму-кўст бажариши, интизоми билан ҳам қуролдош дўстлари, бошлиқларининг ҳурмат-эътиборини қозонган.

Мана йигитнинг олийжаноблиги, ҳушёрлиги ва мардлигидан бир лавҳа.

Командирнинг буйруғига биноан Набижон муҳим объектга юборилди. Атроф сув қуйгандек жим-жит. Борлиқ қоронғулик оғушида мудраб ётибди. Шу пайт ногоҳон яқинидаги бино томидан қуюқ тутун бурқсиб чиқа бошлади.

— Ёнғин, — хаёлидан ўтказди йигит ва тезлик билан дам олишга ётган жангчиларни оёққа турғазди. Жангчилар ўт кетган бинога яқинлашганларида ён томондаги деразани аланга қоплади.

— Айланиб ўтиш керак, — қичқирди Набижон дўстларига ва ўзини хона ичига урди.

— Ҳарқалай жангчиларнинг уринишлари беҳуда кетмади, ёнғин чекинди, умумхалқ мулки сақлаб қолинди.

— Ёнғинни ўчиришда жасорат кўрсатгани ва давлат мулкини сақлаб қолишда намуна кўрсатгани учун оддий жангчи Мавлоновга раҳматнома эълон қиламан! — деди офицер Набижоннинг қўлини қисар экан.

— Совет Иттифоқига хизмат қиламан! — қасамёд қилди йигит ғоз туриб.

Икки йиллик хизмати давомида Набижон ўндан ортиқ раҳматномалар эшитди, қимматбаҳо мукофотлар билан тақдирланди.

В. КРОХМАЛЮК,
Н—қисм.

ЖАВОҲИРЛАР ХАЗИНАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ АБУРАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ШАРҚШУНОСЛИК ИНСТИТУТИ ИЛМИЙ СЕКРЕТАРИ У. М. ОРИПОВ БИЛАН СУҲБАТ

□ □

Совет халқи гитлерчилар Германиясига қарши олиб бораётган ҳаёт-мамот жанги кунларида ҳозирги Шарқшунослик институтига асос солинди.

1944 йилнинг январида республика партия ва ҳукуматининг қарорига мувофиқ Давлат кутубхонаси қарамоғидаги Шарқшунослик бўлими ажратиб олиниб, Шарқ қўлёзмаларини ўрганиш институтига айлантирилди ва янги ташкил этилган Ўзбекистон Фанлар академияси ихтиёрига топширилди.

Тўғри, дастлаб унинг моддий базаси ҳам, тармоқлари ҳамда кадрлари жуда оз эди. Шунинг учун ҳам у фақат шарқшуносликка оид асарларни тўплаш билан кифояланар эди.

Институт ташкил этилиши билан республикамизнинг турли шаҳар ва область кутубхоналарида сақланиб келинаётган барча қўлёзма асарлар, унинг жовонларида марказлашди. Олимларимиз А. Семёнов, А. Расулов, И. Одилов, С. Мутолибов ва бошқалар қаторига Москва ҳамда Ленинград шаҳарларидан шарқшунос олимлар келиб қўшилгач, иш бирмунча жонланди.

Ўзбек мутахассислари билан ҳамкорликда иш олиб борган, Иттифоқимизга таниқли арабшунос В. И. Беляев, ҳиндшунос олимлар Н. М. Гольдберг ва В. М. Бескровний, эроншунослар Н. Д. Миклухо-Маклай ва О. И. Смирнова, туркологлар А. Н. Конов, А. С. Тверитинова ва бошқалар нодир қўлёзмаларни таҳлил этиш ва ўрганишда талайгина ишлар қилишди.

Уларнинг яқиндан ёрдамлари туфайли бир, бир ярим йил ўтар-ўтмас фан учун бебаҳо ҳисобланган тўрт мингга яқин қўлёзма ўрганилди. XIX асргача Ўрта Осиёда яшаб ўтган 500 га яқин шоир ва ёзувчи, олим ва давлат арбоблари ҳаёти ҳамда ижодига оид сўзбошилар ёзилди. Бобокалонларимиз меросига бағишланган библиографик луғат дунё юзини кўрди.

Йиллар ўтди. Совет халқи немис-фашист босқинчилари устидан жаҳоншумул ғалаба қозонди. Маълумки, фашистлар Германиясининг таслим бўлиши капиталистик системанинг инқирозини янада кучайтирди, қарам ва мустамлака мамлакатларида миллий озодлик ҳаракатлари авж олди. Бу ҳол бизга қўшни бўлган Шарқ мамлакатларига ҳам хос эди.

Вазият тақозосига кўра 1950 йил охирига келиб билим юрти ўз номини ўзгартириб, Шарқшунослик институти деб юритила бошланди. Институт ўз олдига Шарқ мамлакатлари сиёсий, социал-иқтисодий аҳволини, уларнинг империализм ва неоколониализмга қарши курашини, миллий-озодлик ҳаракати ҳамда мустамлака системасининг емирилаётганини мисоллар билан кўрсатиб беришни мақсад қилиб қўяди. Шунингдек, унинг зиммасига республикамизнинг чет эллар билан иқтисодий ва маданий алоқалари, Совет Иттифоқининг мустамлака зулмидан озод бўлган халқларга беғараз ёрдами, Шарқ мамлакатлари тарихи, экономикаси каби масалалар ҳам юклатилади.

1946 йили Шарқшунослик институтида бор-йўғи 22 илмий ходим, улардан бир фан доктори ва уч фан кандидати бўлган бўлса, 1968 йилга келиб ходимлар 97, фан докторлари етти, кандидатлар 46 кишига етди. Шарқшунос илмий ходимлар сонининг ўсишида Тошкент Давлат Университетининг Шарқ факультети асосий роль ўйнади.

1949-1968 йиллар мобайнида Шарқшунослик институти қошидаги аспирантурани 85 киши тамомлаб, улардан 60 дан ортиғи муваффақият билан фан кандидати унвонига сазовор бўлди. Ёш олимларнинг бирнечтаси яқин орада докторлик диссертациясини ёқлаш арафасида турибди.

Ўтган чорак аср давомида институт қўлёзмалар фонди ҳам сезиларли даражада кенгайди. Дастлаб ташкил этилган кезларда 6102 том қўлёзмага эга бўлган бу илм даргоҳи шу кеча-кундузда 17 мингга яқин нодир асарга эга. Шарқшунослик институти бу борада жаҳонда биринчи ўринлардан бирини эгаллайди.

Институтда сақланаётган мутафаккирларнинг қўлёзмаларини бир бошдан кўздан кечириб чиқсангиз, улар орасида Ўрта Осиё халқлари, шунингдек чет эллар тарихи, маданияти, адабиёти, санъати ҳамда фанига тааллуқли талайгина асарларга дуч келасиз. Бу ўринда ҳиндистонлик йирик олим, марҳум М. Ашрафининг таассуротларини келтиришни лозим топдик. (У бир неча йил мобайнида институт фондида сақланаётган қўлёзмалардан фойдаланган эди).

«Нодир қўлёзмалар сақланаётган бу даргоҳни улкан хазина десак бўлади. Ўз тажрибамга асосланиб шундай дейишим мумкинки, мазкур институтда сақланаётган бебаҳо бойлик ҳали кўпгина мамлакат тарихчи олимларига илмий-тадқиқот ишлари олиб бориш учун катта фойда келтиради...»

Институт фонди фақат ўзининг қўлёзмалари билан машҳур эмас. У ерда XV асрдан шу кунгача бўлган 30 мингга яқин литография қилинган турли-туман китоблар, ёрлиқ ҳамда Ўрта Осиё республикалари тарихига оид қонунлар мажмуаси сақланаяпти.

Ўтган давр мобайнида Шарқшунослик институтининг аҳил коллективи кўпгина илмий-тадқиқот ишлари олиб борди. У. И. Қаримов, А. У. Ўринбоев ва Д. Г. Вороновский сингари йирик олимлар раҳбарлигида Шарқ қўлёзмалари каталогининг 8 томи нашр эттирилди.

Шарқшунос олимлар Ўрта аср фан ва маданиятининг илғор намояндалари асарларини таржима қилиш ишларига ҳам алоҳида эътибор беришмоқда. Улар жаҳонга маълум ва машҳур донишманд олимлар Абу Али ибн Сино, Абу Райҳон Беруний, Хоразмий, Али Қўшчи, Абу Бакир ал-Рози, Абд ал-Раззоқ Самарқандий, Мирзо Улуғбек, Бобирларнинг асарларини ҳозирги замон ўзбек тилида нашрга тайёрлашган.

Институт қўлёзмалар фонди ҳақида гап кетганда, қўлёзма ва китобларни биринчи бор илмий таҳрир қилиш сектори фаолияти ҳақида тўхталмай бўлмайди. Унга тажрибали олим тарих фанлари кандидати К. Муниров бошчилик қилаяпти. Тиниб-тинчимас олимнинг ташаббуси билан бирнеча бор республикамизнинг турли область ҳамда районларига махсус экспедициялар уюштирилиб, шу кеча-кундузгача бизга маълум бўлмаган қимматли қўлёзма ҳамда тошбосма асарлар топилди. Қўлёзмалар фондининг бундай бекиёс даражада ўсишида Муродов, Жувонмардиев, Нишонбоева, Носиров, Каримов ва бошқа ўртоқларнинг хизмати ҳам катта бўлди.

Қўлёзма ҳамда тошбосма асарлар фондининг ортиши институт илмий йўналишини ҳам ниҳоятда кенгайтириб юборди. 1957 йилда шарқ тилларида ёзилган қонун ҳамда ҳужжатларни ўрганишга мўлжалланиб ташкил этилган сектор иши ҳам диққатга сазовор. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг муҳбир аъзоси М. Ю. Йўлдошев бошчилик қилаётган мазкур сектор «XIX аср Хева хонлигининг Давлат ҳужжатлари» деган йирик тўпламни китобхонларга совға этди. Шунингдек, Бухоро ҳамда Қўқон хонлиги тарихи билан шуғулланаётган Р. Н. Набиев ва М. А. Абдураимовлар ҳам унумли тадқиқот ишлари олиб боришаяпти.

Ҳиндистон тарихи, экономикаси ва маданияти сектори, (бошлиғи тарих фанлари кандидати И. М. Ҳошимов), Афғонистон тарихи, экономикаси ва маданияти сектори (бошлиғи тарих фанлари кандидати М. А. Бобохўжаев), тарих фанлари кандидати ўртоқ Маннонов бошлиқ Эрон теметик группасидаги ходимларнинг фаолиятлари ҳам мақташга арзигудек.

Шунингдек, шарқшунос олимлар Ҳиндистон, Покистон, Афғонистон, араб шарқи мамлакатлари ёзувчи ва шоирларининг ижодини ўрганишга алоҳида аҳамият беришмоқда.

Уларнинг бетиним, шунинг билан бирга ҳамиятли ишлари мамлакатимизда, қолаберса чет элларда ҳам илмий жамоатчилик томонидан юксак баҳоланмоқда. Институт ходимлари томонидан нашр эттирилган ўнлаб асарлар АҚШ, Англия, Ҳиндистон, Польша, Покистон ва бошқа мамлакатларда қизиқиш билан ўрганилаяпти, матбуотларда муфассал ёритиб борилаяпти. Институт муҳри босилган, ўрта аср илмфанининг генийси ҳисобланган Абу Али ибн Синонинг «Тиб қонунлари» китоби чет элларда қандай самимият билан кутиб олинганини бир эсланг.

Шу кеча-кундузда институт Европадаги қатор социалистик мамлакатлар, мустақилликка эришган Осиё ва Шимолий Африка мамлакатлари ҳамда айрим капиталистик мамлакат олимлари, тарихшунос ҳамда шарқшунослари билан китоблар, микрофильмлар ва фотонусхалар айирбошлаб турибди.

Шарқшунос олимларимизнинг илмий-тадқиқот ишлари Ўзбекистон билан чет мамлакат олимлари ўртасида дўстона алоқалар ўрнатишга, ўзаро ҳамкорликнинг янада мустаҳкамланишига сабабчи бўлмоқда.

● ЎЛМАС ХОЖИХАРОВА «Ўзбекфильм» студиясининг энг яхши монтажчиларидан ҳисобланади. Суратда: Ў. Хожихарова киноленталарни монтаж қилмоқда.

● ЯНГИЙЎЛДАГИ эксперементал колбаса заводининг болалар боғчасида юздан ортиқ эркатойлар тарбияланади. Суратда: кичкинтойлар ўйин устида. Қ. Розиқов (ЎзТАГ), Л. Глауберзон фотолари.

СПОРТ

✦ КЛАССИК КУРАШ. 24—26 январда Тошкентдаги Округ офицерлар уйининг спорт залида ёшлар ўртасида Ўзбекистон шахсий-команда биринчилиги мусобақалари бўлди. Умумкоманда ҳисобида «Буревестник» вакиллари ғолиб чиқдилар. «Спартак» жамияти полвонлари иккинчи, Армия командаси учинчи ўринни олдилар. Ўз вазнлари бўйича қуйидагилар чемпион бўлишди: А. Жабборов («Буревестник», Тошкент), Х. Одилов («Спартак» Бухоро), Р. Иброҳимов («Спартак», Фарғона), Л. Тян («Буревестник», Тошкент), Р. Тошхўжаев (СКА, Тошкент), М. Солиҳов («Динамо», Тошкент), В. Драченко («Локомотив», Тошкент), Н. Кольман («Динамо», Тошкент), В. Шаболтин («Меҳнат»), А. Буторский (СКА, Тошкент).

✦ БАСКЕТБОЛ. Кеча аёллар командалари ўртасида Совет Иттифоқи биринчилиги учун «А» класси иккинчи группаси командалари Тошкент Округ офицерлар уйи спорт залида мусобақаларни бошладилар. Тошкентнинг «Меҳнат» командаси Фрунзе спартакчилари, Ростов шаҳрининг «Буревестник» командаси, Ленинграднинг «Труд» коллективи, Кишеневнинг «Инждорстрой» коллективи ва Олмаотанинг «Буревестник» баскетболчилари билан куч синашади. Кеча биринчи турда тошкентликлар Қирғизистон вакиллари билан учрашдилар. Мусобақалар 2 февралгача давом этади.

✦ ХОККЕЙ. Совет хоккейчилари Канада миллий терма командаси билан бўлган бешинчи учрашувда ҳам ғалабага эришдилар. Ҳисоб — 4:2.

✦ ФУТБОЛ. Мексикада меҳмон бўлиб турган Дания миллий терма командаси Мексика футболчиларидан 0:3 ҳисобида ёнгилди.

Тбилисининг «Динамо» командаси янги мавсумга хизмат кўрсатган спорт мастери, старший тренер Гиви Чохели ва Владимир Баркая бошчилигида тайёрланмоқда. Свердловскнинг «Уралмаш» командаси футболчиларига эса спорт мастери Г. Жарков старший тренерлик қила бошлади.

Цельсий бўйича — 20 даража совуқ. Лекин буни Тошкент «морж»лари назар-писанд қилмайди.

ФЕЛЬЕТОН

СОБИРЧА ДОМЛАНИНГ МУРИДЛАРИ

Бундан уч-тўрт йил бурун Тошкент шаҳри атрофидаги қишлоқларда ўзини «худонинг ердаги вакили» деб юрувчи бир соқолдор шахс пайдо бўлди. У ёлчитиб меҳнат қилмади, ўзини уёққа-буёққа урди, барибир ном чиқара олмай, кўп йиллар хуноби чиқиб юрди. Қарасаки, умри ғизиллаб ўтиб кетаяпти. «Наҳотки мендан ном-нишон қолмаса» деб куну-тун фарёд чекди. Ниҳоят, миясида бир фикр милт этиб қолди. «Дин соҳасида бирор кашфиёт қилсаммикан?, — хаёлидан ўтказди у. — Аммо эскича билимдан андак оқсоқроқман-да... Ҳа, униси бир гап бўлар...».

Шу тариқа, Собирча домла узоқ ўйлаб ўтирмай, «кашфиётга» вужуди билан киришиб кетди. У бутун вақтини эскича китобларни титиш, ана шу китобларда ёзилган диний ақидаларни ўз билганча шарҳлаш билан овора бўлибгина қолмай, ўз атрофига динга кўр-кўрона ишонадиган бир неча гўл одамларни тўплаб, яширинча йиғинлар ўтказа бошлади. Бу йиғинларда у издошларини масчитга бормасликка, газета ўқийдиган, телевизор кўрадиган, болаларини номоз ўқитмайдиган кишилар билан мутлақо муомала қилмаслик, уларга тескари қараб ўтишни тарғибот қилди.

Бироқ, куни етиб, Собирча домла қазо қилдию, унинг «кашфиётлари» ўлда-жўлда қолиб кетди. Шундан кейин Собирча домланинг ном-нишони анчагача ўчиб қолди. Унинг издошлари ҳам ҳар тарафга тарқалиб кетди. Лекин — вақтинча тарқалишган экан. Мана, сўнгги пайтларда Собирча домла группаси хилидаги яширин гуруҳ Тошкент шаҳри чеккаларида яна пайдо бўлабошлади. Собирча домла издошлари ҳафтанинг ҳар жума куни гуруҳ аъзоларидан бирининг уйида тўпланишиб, қуръон ўқиш баҳона ҳар хил олди-қочди гаплар билан банд бўлишади, номоз ўқимаганларни «кофирлар» деб, уларнинг устидан хилма-хил ғийбатлар тарқатишади. Аслида эса диннинг «софлиги» учун курашга бел боғлаган бу шахсларнинг кўпчилиги арабчанинг алифини ҳам билмайди.

Биз тилга олган гуруҳнинг ғоявий раҳбари — Тошкентдаги Морская кўчаси, 25-уйда турувчи Ғулом Хонкелдиевдир. Унинг ўнг қўл ва чап қўл ўринбосарлари Раҳимов кўчасидаги 24-ва Куйбишев проезди даги 97-уйда турувчи Санжархон Юнусхонов ва Нуъмонхўжа Ҳакимовлардир. Улар ўз атрофига бир вақтлар безорилик ваароқхўрликда ном чиқарган бир неча бетайин шахсларни йиғиб олиб, гўё диннинг «софлиги» учун кураш мавзуида гап сотмоқдалар.

Булар орасида Қодир Турдиматов, Холназар Солиев, Абдулаҳад Абдуюсупов ва бошқалар бор. Гуруҳ аъзоларини «махсус адабиётлар» билан таъминлаб туриш Хору Рашид Эгамқуловга топширилган. Бу шахснинг характерли томони шундаки, у китобларни гуруҳ аъзоларига текинга бермайди, ҳар бирини бир қўйга алмаштиради, чунки у қўй гўштига болаликдан хирс қўйган. Бунинг устига, гуруҳ аъзоларидан биронтаси китобдаги фикрларга пича эътироз билдиргудек бўлса, «кутубхоначи» дан бигинига бир-икки мушт ейиши турган гап.

Собирча домла давомчиларининг шу кунларда амалга ошираётган тадбирлари — ўз гуруҳидаги ҳамма кишиларнинг узун соқоли бўлиши, номоз ўқиётганда ва «оллоҳу-акбар» деяётганда қўлни қулоққа тез-тез теккизиб туришни таъминлашдан иборат бўлиб қолди. Чунки бу талаблар гуруҳ аъзоларининг савобини баракали, «худо олдида юзини ёруғ» қилар эмиш.

Дин эркинлиги ҳақидаги совет қонунларини бузаётган, ғайри-расмий гуруҳ тузиб соддадил одамларни лақиллатаётган, улар орқали мактаб ўқувчиларининг онгини дин ақидалари билан заҳарлаётган Собирча домла муридларининг қисқача таърифи шул эрур.

Эслатма: Гуруҳ, раҳбари Ғулом Хонкелдиев икки сўзининг бирида «ризқимни худо беряпти» дейди. Аслида-чи, Совет давлати томонидан берилаётган 60 сўм пенсияни оқизмай-томизмай вақтида олиб туради ва уни киссасига ураётиб «худо баракасини берсин» деб қўяди. Ажаб, шунақаси ҳам бўларкан бу кўҳна дунёда!

Неъмат УЛУҒЖОНОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси, 18.00—Телеянгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.10—Глобус (болалар учун), 18.35—В. И. Ленин кутубхонаси. Анархизм ва социализм, 18.50—Навоий достонлари музикада, 19.30—Телеянгиликлар, 19.50—Кўрсатишлар программаси.

19.55 дан—Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55—Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00—Хўрозча (болалар учун, тележурнал), 18.25—Кино кўзгусида спорт («Ёшлик» студияси), 19.05—Совет эстрадаси усталари. Эдуард Хиль.

Ўзбек тилида: 20.00 — Чорвадорлар учун эшиттириш, 20.20 — Концерт, 21.00—Телефильм, 21.20 —Иристон ўғли (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.00—Сариқ Альпа (телеспектакль), 21.40—Шаҳар сен учун (ҳужжатли фильм), 22.25 — Музикали телефильмлар.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—29/I да Оққуш кўли, 30/I да Зулматдан зиё, 31/I да Дон Жуан.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 29/I да Замон драмаси, 30/I да Парвона, 31/I да Аяжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/I да Навоий Астрободда, 30/I да Гавҳари шамчироқ, 31/I да Муқимий.

КИНО

Тошдаги достон (1-2 сериялар) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 2 ярим ва кеч 8 яримда), «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Омад сўқмоқлари — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар (1-2 сериялар) — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ва кундуз 5 яримда).

Трясогузка армияси яна жангда—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ (эрталаб соат 10, 11.45 минут ва кундуз 1 яримда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2 февралда

4—6 синф мактаб ўқувчилари учун музикали лекторий абонементи № 1.

ТУРТИНЧИ КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ МУЗИКАЛИ САҲНА АСАРЛАРИНИНГ ТУРЛАРИ

Лектор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, музикашунос

Табур ЖУМАЕВ.

Концерт-лекция кундуз соат 2 да бошланади.

Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 12 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ

техникумга кирувчиларни тайёрлайдиган пуллик

3 ОЙЛИК КУРСГА

8—10 синф ҳажмида маълумотли кишиларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар 10 февралдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент 25, 2-Сарикул кўчаси, 3-уй.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

Электрдан фойдаланаётган ҳамма абонентларга маълум қиладики, электрдан фойдаланганлик учун тегишли бўлган пулни

ҲАР ОЙНИНГ

1 ДАН 11 ЧИСЛОСИГАЧА

Давлат банкининг Давлат омонат кассаларига

ТУЛАСИНЛАР.

Утган вақт учун қарзлари бўлган абонентлар уни дарҳол

ТЎЛАШЛАРИ ШАРТ.

Уз вақтида тўламаган абонентларнинг электрэнергиялари огоҳлантирилмасдан узиб қўйилади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

куннинг ёруғ вақтида, уйлар, ҳовлилар, магазинлар, корхоналардаги ташқи ёритиш лампаларини, шунингдек хона ичидаги лампаларни

УЧИРИБ ҚУЙИШНИ

СУРАЙДИ

Куннинг ёруғ вақтида ташқи электр ёритгичлардан фойдаланганлик учун электр энергияси огоҳ қилинмасдан узиб қўйилади.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 02597. ИНДЕКС — 6469. Б—2174.